

TULAREMIJA U JUGOISTOČNOJ SRBIJI U DVANAESTOGODIŠNJEM PERIODU PRAĆENJA

Marina Đorđević-Spasić¹, Miodrag Vrbic^{1,2}, Maja Jovanović^{1,2}, Lidija
Popović-Dragonjić^{1,2}, Aleksandar Ranković¹

Klinika za infektivne bolesti, klinički centar Niš, Srbija¹
Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet Niš, Srbija²

Kontakt: Marina Đorđević-Spasić
Vizantijski bulevar 94/9, 18000 Niš, Srbija
E-mail: marina_djordjevic@yahoo.com

Tularemija je ozbiljna bakterijska zoonoza uzrokovana visoko infektivnim agensom *Francisella tularensis*. Mikrobiološka dijagnoza tularemije se uglavnom zasniva na serološkim testovima. Pojava epidemije tularemije na jugoistoku Srbije 1998/1999. godine pokrenula je kako epidemiološka tako i klinička i mikrobiološka istraživanja u ovoj oblasti.

Cilj rada bio je utvrđivanje korelacije između kliničko-epidemiološke i serološke dijagnoze tularemije kao i kliničko i serološko praćenje bolesnika u periodu od jedne do 12 godina od početka oboljevanja.

Ispitivanjem je obuhvaćena grupa od 113 bolesnika obolelih od tularemije u periodu od početka 1999. do kraja 2011. Kontrolna grupa je obuhvatila 111 ispitanika sa limfadenopatijama različite geneze. Korišćeni su serološki testovi: mikroaglutinacioni test (MAT), imunoenzimski testovi: ELISA (VMA) i ELISA "in house", Serion ELISA classic *Francisella tularensis* IgG i Serion ELISA classic *Francisella tularensis* IgM, Serazym Anti-*Francisella tularensis* ELISA i imunohromatografski test (ICT)-VIRapid.

Kod svih 113 bolesnika sa kliničko-epidemiološkom dijagnozom tularemije bolest je potvrđena serološki. Potvrđena je visoka senzitivnost i specifičnost ispitivanih testova. ELISA IgG Serion test je pokazao najveću osetljivost (97,4%) i specifičnost (93,1%). IgM i IgG antitela se održavaju u serumu obolelih u visokom procentu i posle 12 godina od infekcije. Orofaringealna tularemija je najzastupljenija klinička forma bolesti (93,8%) sa dominantnom jednostranom cervikalnom limfadenopatijom (91,5%). Komplikacije je imalo 41,6% bolesnika, sa najvećom zastupljenošću apscedirajućeg i recidivnog limfadenitisa.

Utvrđena je pozitivna korelacija između kliničko-epidemiološke i serološke dijagnoze tularemije. Rezultati dobijeni serološkim testovima se moraju tumačiti u sklopu kliničke slike tularemije. Nalaz antitela IgM i IgG klase ili ukupnih antitela na *F. tularensis* u serumima bolesnika bez kliničke slike posle 12 godina od početka bolesti nije pokazatelj akutne, već preležane bolesti. *Acta Medica Medianae* 2017;56(1):31-38.

Ključne reči: tularemija, *Francisella tularensis*, dijagnoza, mikroaglutinacioni test, ELISA, imunohromatografski test